

День Соборності та Свободи України

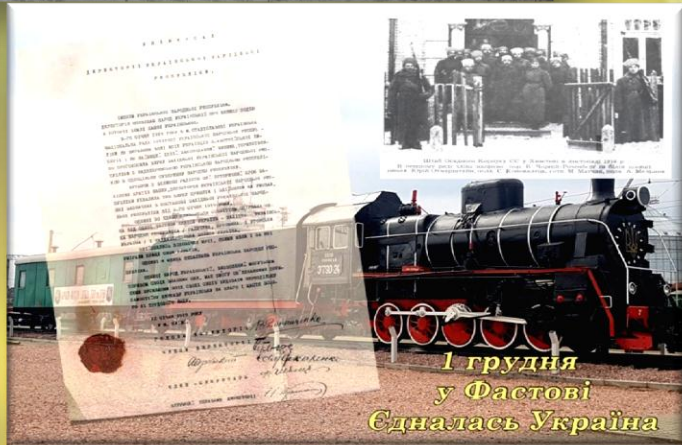
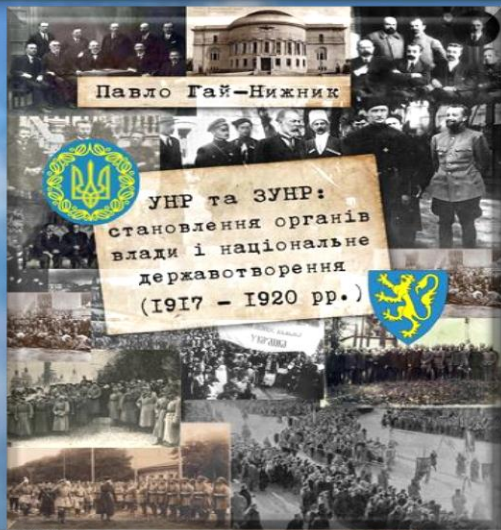
*«Україно, соборна державо,
Сонцесяйна колиско моя,
Ні, не вмерла й не вмере твоя слава,
Завойована в чесних боях».*

Соборність українських земель має глибоке історичне коріння, спирається на споконвічну мрію народу про власну незалежну, соборну державу та є результатом складного і довготривалого процесу її формування.

Образ єдиної нероздільної вільної та самостійної України став загально визнаним національним ідеалом, на якому зійшлися всі політичні сили України початку ХХ ст.

Прийняття Українською Центральною Радою (7 листопада 1917 р.) III Універсалу, який проголошував заснування **Української Народної Республіки** як автономії в складі Російської держави та IV Універсалу (9 січня 1918 р.) з проголошенням незалежності Української Народної Республіки від Росії стали головними подіями революції **1917-1921 років** в Україні, логічним завершенням довготривалого національно-визвольного руху.

До складу УНР увійшло **9 українських губерній**.

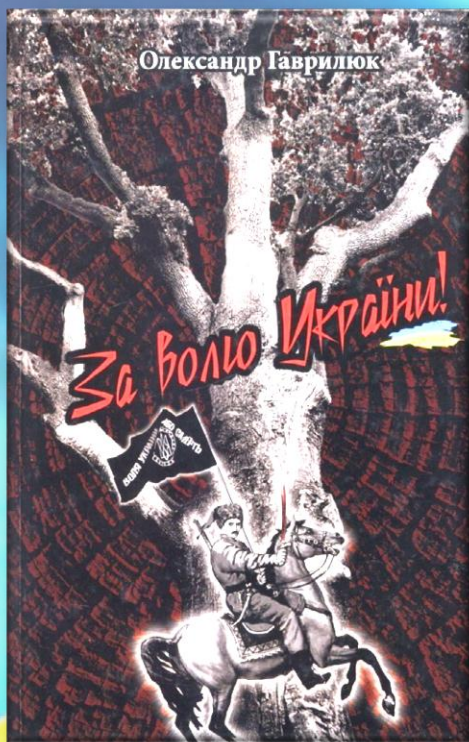
Пізніше, під впливом цих подій, в жовтні **1918 року** у Львові представники західноукраїнських політичних партій створили **Українську Національну Раду** та проголосили про утворення **Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)**.

І вже **1 грудня 1918 року** у **Фастові**, було укладено **Передвступний договір** між УНР і ЗУНР про наступну **Злуку** обох республік в одну велику **Державу**.

Про ці події розкажуть такі документи з фонду науково-технічної бібліотеки:

Гаврилюк, О. За волю України! Лисянщина під час національно-визвольних змагань в 1917-1920-х роках у контексті загальноукраїнських подій / О. Гаврилюк. – Вишгород : ПП Сергійчук М. І., 2015. – 440 с.

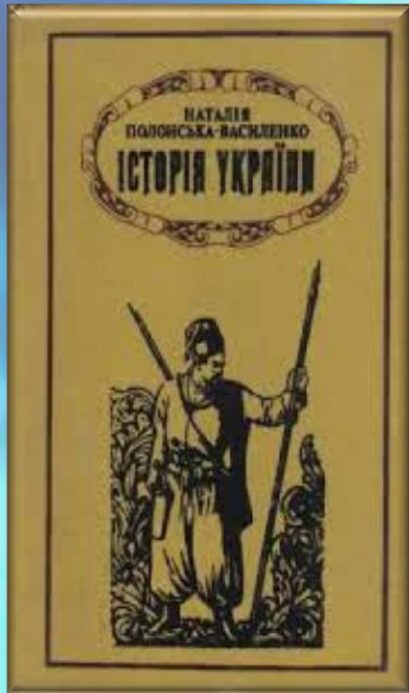

День соборності
України

Дорогою ціною заплачено за незалежність України! Збройна боротьба під час Української національної революції та національно-визвольних змагань 1917-1920-х років за українську державність забрала сотні тисяч життів найкращих синів і дочок України. Свій вклад у цю святую боротьбу внесла і Лисянщина.

Полонська-Василенко, Н. Д. Історія України.
1900-1923 рр. / Н. Д. Полонська-Василенко. Кн.
4 : Українське відродження : історія і сучасність.
– Київ : Пам'ятки України, 1992. – 136 с.

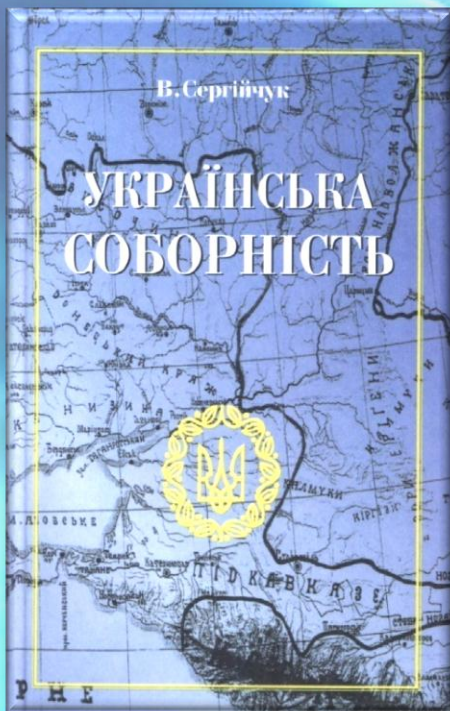

День соборності України

Висвітлюється політична історія України,
багатовікова боротьба її народу за власну
державність. Подаються огляди економічного
життя, соціальних відносин, розвитку культури,
тощо.

Сергійчук, В. Українська соборність.
Відродження українства в 1917-1920 роках
/ В. Сергійчук. – Київ : ТзОВ «Українська
Видавнича Спілка», 1999. – 416 с.

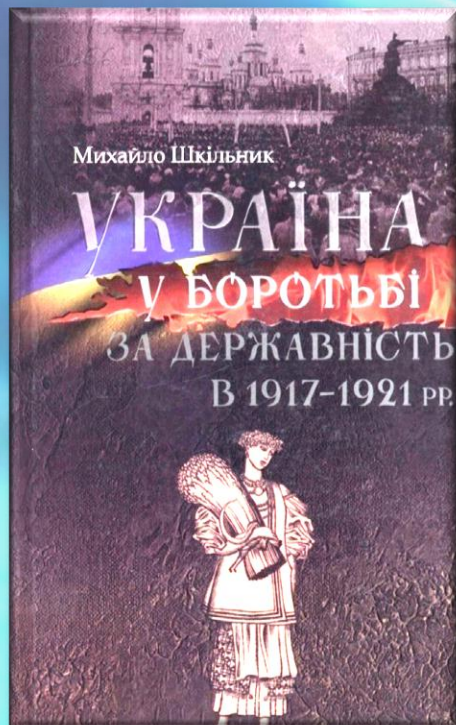

День соборності
України

Українська душа невмируща, де б українці не були, вони завжди тягнуться до своєї Матері-Батьківщини. Особливо це виявилось 1917 року, коли українство, зініціювавши виступом солдатів Волинського полку Лютневу революцію в Росії, взялося творити свою власну долю на своїй етнічній території, прагнучи до творення Самостійної Соборної Держави. Книга розрахована на широкий загаль студентів, викладачів та тих, хто прагне глибше знати історію Держави.

Шкільник, М. Україна у боротьбі за державність в 1917-1921 рр. Спомини і роздуми / упоряд. Верстюк. – Київ : ТОВ «Видавництво «Кліо»», 2016. – 512 с.

День соборності
України

Доленосні для України події 1917-1921 років, час героїчних спроб визволення з-під російського імперського ярма та утвердження української державності. Книга насичена цікавим фактичним матеріалом, часто унікальним.

Третього січня 1919 року у Станіславі ухвалено рішення про злуку, в якому зазначилося: «Українська Національна Рада, виконуючи право самовизначення Українського Народу, проголошує торжественно з'єднання з нинішнім днем Західно-Української Народньої Республіки з Українською Народньою Республікою в одну одноцільну, суверенну Народну Республіку».

ВІСТНИК
державних законів і розпорядків
Західної Области Української Народної Республіки.

1. Випуск.   Виданий 31. січня 1919.   Річник 1919.

Зміст: (н. 1-7) 1. Угода У. Н. Р. про злуку Західно-Української Республіки з Українською Народною Республікою. — 2. Закон про спосіб оповіщення законів і розпорядків. — 3. Закон доповнючий статут У. Н. Р. — 4. Закон про Виділ У. Н. Р. — 5. Закон про істативність членів У. Н. Р. — 6. Розпорядок в справі вивчення членів осіб, недовбраних до військової служби. — 7. Розпорядок в справі виплати одноразового надвчачайного доходу членам урядників і функціонерів державних, урядових і функціонерів управління до скарбурки, засобам і саргатам по них та робітникам армії-додорожникам.

1.
Ухвала

Української Національної Ради з дня 3. січня 1919 р. про злуку Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою.

Українська Національна Рада постановила:

Українська Національна Рада, виконуючи право самоозначення Українського Народу, проголошує торжественно з'єднати з нинішнім днем Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою в одну, одноцільну, суверенну Народну Республіку.

Зміряючи до найскоршого переведення цієї злуки, Українська Національна Рада затверджує передоступний договір про злуку, заключений між Західно-Українською Народною Республікою і Українською Народною Республікою в м. Житомирі 11 грудня 1918 р. у Хвостіві, та поручає Державному Секретаріатові негайно розпочати перего-

вори в київським правительством для сфінансовани договору про злуку.
До часу, коли зберуться установчі збори з'єдненої Республіки, законодавчу владу на території обох Західно-Української Народної Республіки виконує Українська Національна Рада.
До тогож свого часу цивільну і військову адміністрацію на згаданій території веде Державний Секретаріат, установлений Українською Національною Радою, як її виконуючий орган.

За Виділ Української Національної Ради:
Др Гербачевський, в. п.   Др Вегушанець, в. п.

2.
Закон

з дня 4. січня 1919 р. про спосіб оповіщення законів і розпорядків.

Українська Національна Рада постановила:

Проголошення Акту Злуки українських земель на Софійській площі в Києві. 22 січня 1919 р.

22 січня було проголошено всенародним і державним святом. Київ був прикрашений національними синьо-жовтими прапорами, гербами. О 9:00 годині ранку в усіх церквах відправляли богослужіння.

Урочисте проголошення Акту Злуки УНР і ЗУНР на Софійській площі в Києві. 22 січня 1919 р.

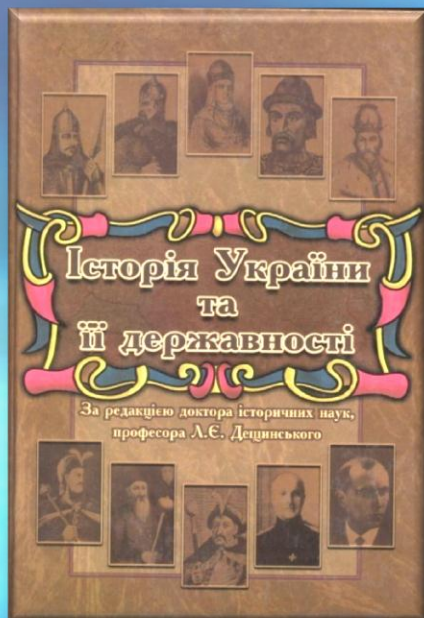
Остаточна процедура оформлення соборності відбулася в Києві **22 січня** того ж року.

На Софійській площі урочисто проголосили **Акт Злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки в єдину Україну.**

В ньому наголошувалось - «Однині народ Український, визволений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднаними дружніми зусиллями всіх своїх синів будувати **нероздільну, самостійну Державу Українську** на благо і щастя всього її трудового люду».

Про ці події розкаже документ з фонду науково-технічної бібліотеки:

Історія України та її державності : навчальний посібник / МОН України ; І. Є. Дещинський, І. О. Гаврилів, Р. Д. Зінкевич ; за ред. Л. Є. Дещинського. — 3-тє вид., пер. і доп. — Львів : «Бескид Біт», 2005. — 368 с.

День соборності України

Процес розбудови Української незалежної, самостійної, правової держави викликає особливий інтерес до вивчення історичного державницького досвіду нашого народу. Адже боротьба за волю і незалежність була головною для багатьох українців-патріотів.

Викладено поглиблений аналіз етапів і форм державності на території України та національно-визвольна боротьба народу за державотворення.

Перше офіційне відзначення свята **Соборності на державному рівні** відбулося через 20 років після підписання **Акту Злуки - 22 січня 1939 року** в столиці Карпатської України (м. Хуст). Сюди з усіх куточків краю з'їхалось більше 30 тисяч чоловік.

22 січня 1990 року наші сучасники, у розмаїтті синьо-жовтих знамен, поєднали «живим ланцюгом» злуки Схід і Захід України.

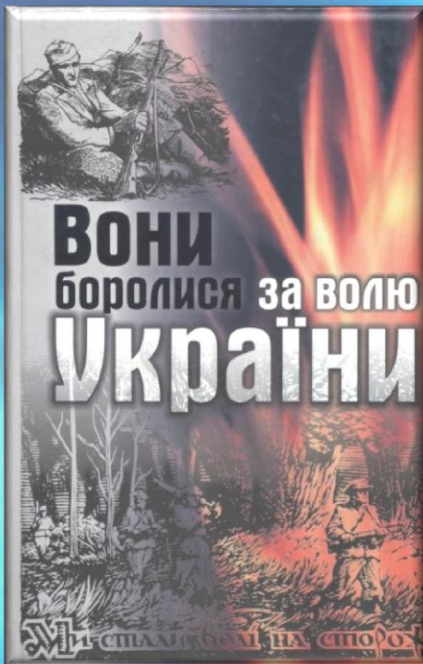
Відбулася одна з найбільших у Центральній і Східній Європі масова акція. Так патріотично налаштовані українці вирішили символічно продемонструвати державну єдність східних і західних земель та вшанування подій Української революції.

Мільйони людей, узявшись за руки, створили безперервний ланцюг від **Києва до Львова**.

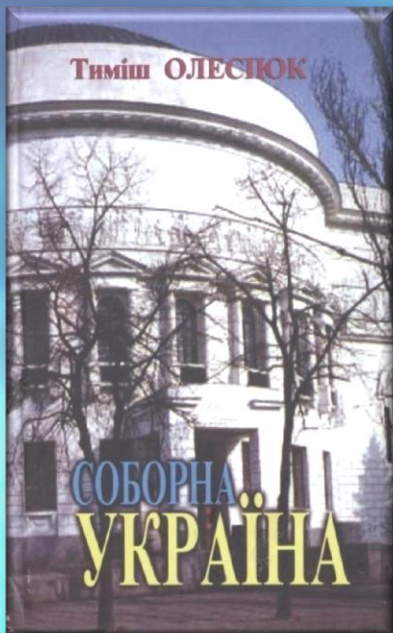
Про ці події розкажуть такі документи з фонду науково-технічної бібліотеки:

Дмитрук, В. Г. Вони боролися за волю України / В. Г. Дмитрук. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2007. – Книга. – 1072 с.

День соборності
України

У книзі на глибокому аналізі історичних подій та численних архівних документах і спогадах учасників національно-визвольного опору українського народу, автор відтворює захоплюючу і трагічну сторінку боротьби за незалежність та соборність нашої Батьківщини.

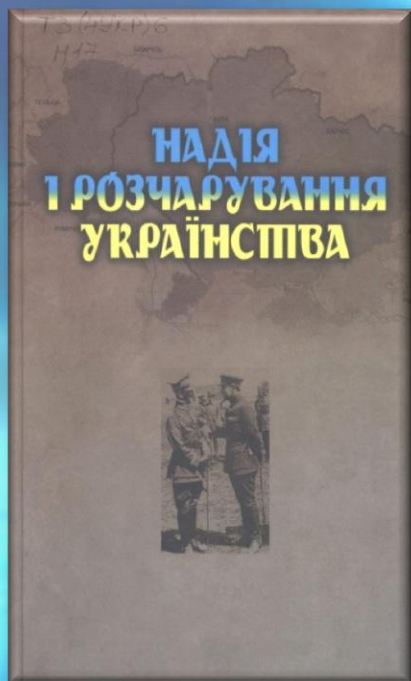
Олесіюк, Т. Соборна Україна. Наукові розвідки і спомини / Т. Олесіюк ; КНУ ім. Т. Шевченка. Центр українознавства. – Київ : Українська Видавнича Спілка, 2004. – 640 с.

День соборності
України

Творча спадщина члена Центральної Ради Тимоша Олесіюка. Книга вміщує його наукові розвідки, спомини та виїмок листування. Видання Центру українознавства Київського національного університету ім. Тараса Шевченка розраховане на всіх, хто цікавиться історією національно-визвольної боротьби українського народу в 1917–1921 роках.

Надія і розчарування українства : до 90-річчя підписання Варшавського договору між Українською Народною Республікою і Річчю Посполитою Польською. – Київ : ПП Сергійчук М. І., 2010. – Книга. – 264 с.

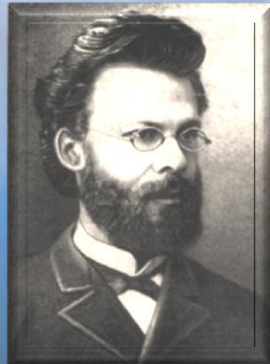
У запропонованому дослідженні розповідається про причини, які спонукали Уряд УНР піти на підписання в квітні 1920 року важкого для України Варшавського договору.

На основі архівних документів показано, що польська сторона не тільки відмовилась до кінця виконувати взяті на себе зобов'язання – підтримати незалежність Української держави, а й роззброїла своїх вчорашніх союзників, кинувши за колючі дроти десятки тисяч вояків.

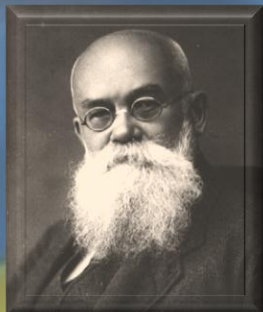

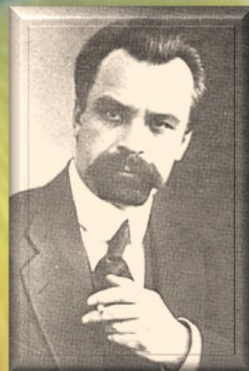
Української Центральної ради М. С. Грушевський серед делегатів 8-ї сесії УЦР.
Грудень 1917 р.

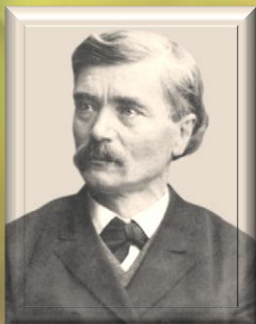
*Михайло
Драгоманов*

*Михайло
Грушевський*

*Володимир
Винниченко*

*Володимир
Антонович*

Відзначення Дня Соборності та вшанування творців Акту Злуки – це не тільки зовнішня суспільна потреба, а й наш моральний обов'язок берегти світлу пам'ять незліченних жертв, принесених українським народом на вівтар незалежності, соборності, державності.

Вагомий внесок у розвиток ідеї Соборності зробили:

М. Грушевський,

В. Винниченко,

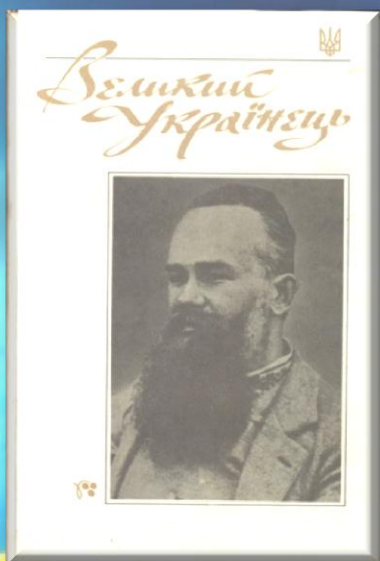
М. Драгоманов,

В. Антонович та багато інших діячів українських партій початку ХХ століття.

Про творців Соборності розкажуть такі документи з фонду науково-технічної бібліотеки:

Великий українець : матеріали з життя та діяльності М. С. Грушевського / упоряд., А. П. Демиденко. – Київ : «Веселка», 1992. – Книга. – 551 с.

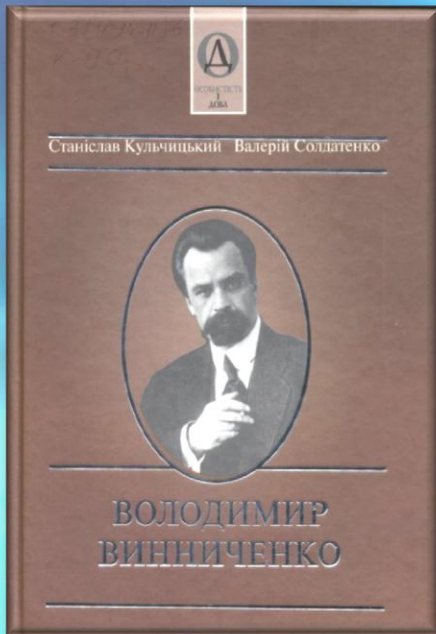
День соборності
України

Біографічний нарис про українського політичного і державного діяча, визначного вченого - Михайла Грушевського.

Під «дахом» однієї книги зібрано многогранний і цінний матеріал про життя і діяльність М. Грушевського: його праці про українську державність, які і сьогодні актуальні, майже вся переписка з І. Франко, альбоми унікальних фотографій, документи про переслідування та обставини смерті нашого найбільшого історика, першого Президента України, генія українського народу.

Кульчицький, С. В. Володимир Винниченко
/ С. В. Кульчицький, В. Ф. Солдатенко. – Київ : ВД
«Альтернативи», 2005. – Книга. – 376 с.

День соборності України

Книга є першою політичною біографією одного із засновників УНР, видатного українського революціонера й письменника – Володимира Винниченка.

Користуючись архівними документами, величезними за обсягом щоденниковими записами й усім творчим здобутком діяча, автори відтворюють постать і справи Винниченка впродовж життя.

Велика увага в книзі приділяється періоду революційних подій 1917-1919 років.

Свято, встановлене на честь проголошення **Акту возз'єднання** Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, стало запорукою загальнонаціональної єдності, розуміння того, що живемо в одній країні і в єдності наша сила.

Цей день, **22 січня**, увійшов до національного календаря як велике державне свято – **День Соборності України**, яке щорічно відзначається українським народом.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ З ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ :

Бевз, Т. Інструкція тимчасового уряду як каталізатор боротьби за соборність етнічних українських земель / Т. Бевз // Історичний журнал. – 2010. – № 1-3. – С. 14-20.

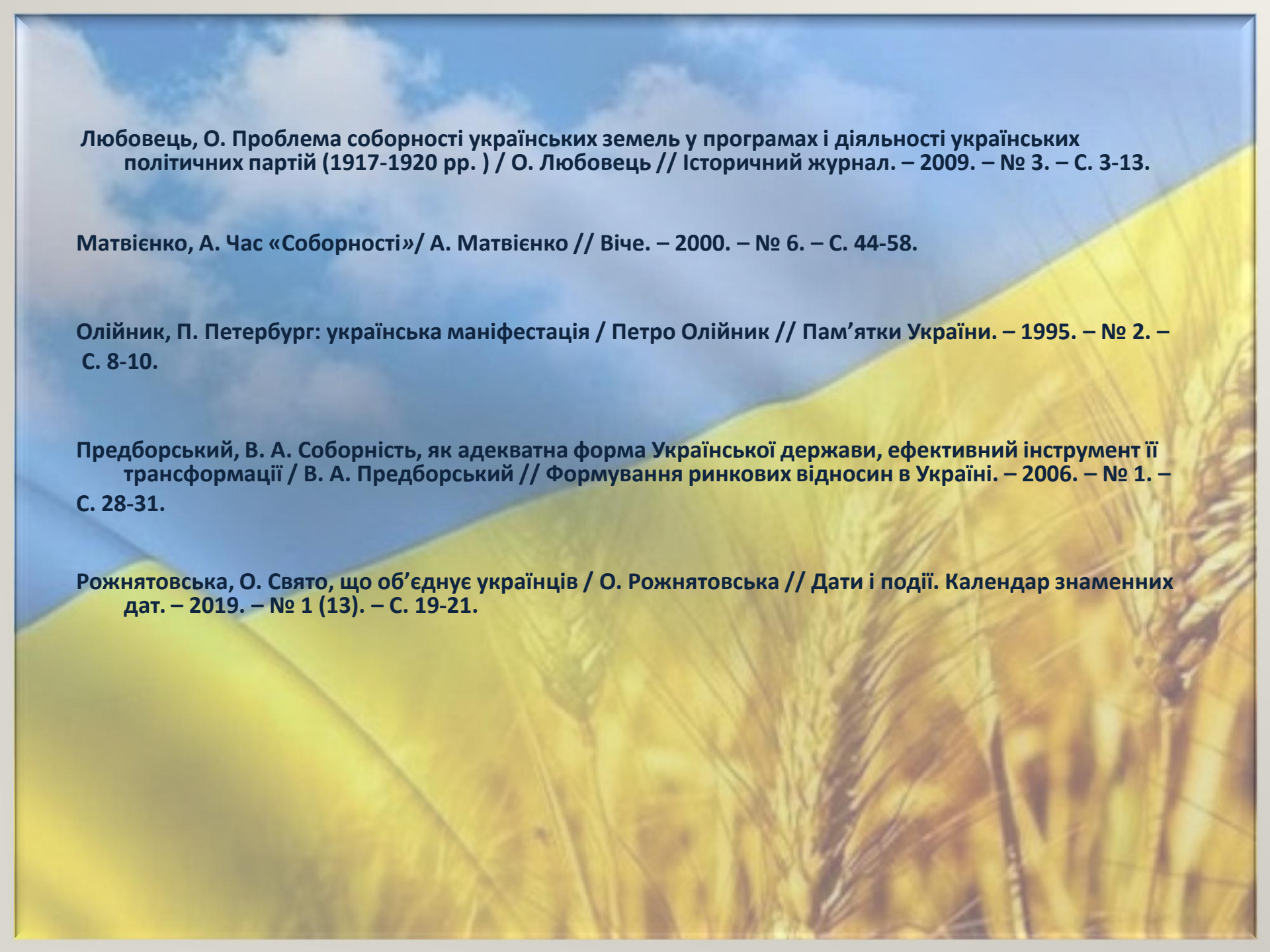
Безуглий, А. І. На шляху до соборної України / А. І. Безуглий // Імпульс. – 1999. – № 1. – С. 9.

Верещук, І. Від історичної злуки до омріяної злагоди / Ірина Верещук // Урядовий кур'єр. – 2010. – № 11. – С. 5.

Горбань, Т. Ю. Ідея соборності в українській суспільно-політичній думці першої чверті ХХ ст. / Т. Ю. Горбань // Український історичний журнал. – 2005. – № 6. – С. 95-102.

Гошуляк, І. Зародження й розвиток ідеї соборності в українській суспільно-політичній думці дореволюційного періоду / І. Гошуляк // Історичний журнал. – 2004. – № 6-7. – С. 71-89.

Ковальчук, М. Війна Української Народної Республіки зі Збройними силами Півдня Росії (осінь 1919 р.) : проблеми сучасної української історіографії / М. Ковальчук // Історичний журнал. – 2004. – № 12. – С. 31-36.

Любовець, О. Проблема соборності українських земель у програмах і діяльності українських політичних партій (1917-1920 рр.) / О. Любовець // Історичний журнал. – 2009. – № 3. – С. 3-13.

Матвієнко, А. Час «Соборності»/ А. Матвієнко // Віче. – 2000. – № 6. – С. 44-58.

Олійник, П. Петербург: українська маніфестація / Петро Олійник // Пам'ятки України. – 1995. – № 2. – С. 8-10.

Предборський, В. А. Соборність, як адекватна форма Української держави, ефективний інструмент її трансформації / В. А. Предборський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 1. – С. 28-31.

Рожнятовська, О. Свято, що об'єднує українців / О. Рожнятовська // Дати і події. Календар знаменних дат. – 2019. – № 1 (13). – С. 19-21.

АВТОР ВІРТУАЛЬНОЇ ВИСТАВКИ

ГОЛ. БІБЛІОТЕКАР

**ВІДДІЛУ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
НТБ ВНТУ**

ПАВЛИШИНА Г. Д.

